

Ålders- och könsfördelning hos sträckande rovfåglar över Falsterbohalvön hösten 1991

Age and sex ratio among raptors migrating past the Falsterbo peninsula in the autumn of 1991

Nils Kjellén

Meddelande nr 145 från Falsterbo Fågelstation

För sjätte året studerades rovfågelsträcket i Falsterbo med ambition att bestämma kön och ålder hos så stor andel av fåglarna som möjligt. Bakgrund för projektet och resultat från de fem föregående åren har tidigare publicerats i Anser (Kjellén 1988, 1989, 1990B, 1991). Projektet administreras av Skånes Ornitologiska Förening och finansieras av Världsnaturfonden (WWF).

Fältarbete och bearbetning

Från 1 augusti till 10 november kunde daglig bevakning av sträcket upprätthållas. Räkningar har skett från gryningen och så länge något påtagligt sträck noterats. Observationsplatser har, främst på grund av vindriktningen, valts så att en så stor del av sträcket som möjligt kunnat studeras närmare. Detta innebar i många fall förflyttningar mellan olika observationsplatser under dagen. Som räknare har främst författaren och Anders Jönsson, Lund, fungerat, oftast tillsammans. Under perioden 1-9.11 och enstaka dagar tidigare på säsongen sköttes räkningarna av Klaus Malling Olsen, Köpenhamn. Klaus har även bidragit med enstaka rovfågelsobservationer noterade i samband med studier av måsfågelsträcket i slutet av juli. Dessutom har ett flertal besökande ornitologer hjälpt till under enstaka dagar. Alla inblandade tackas för sin medverkan.

I Tabell 1 redovisas det totala antalet köns- och åldersbestämda, respektive obestämda exemplar för alla arter som inräknades i mer än

fem exemplar under hösten. Liksom tidigare år har de obestämda exemplaren fördelats efter bestämd procent i varje 10-dagarsperiod, om andelen bestämda exemplar varit tillräckligt hög (se Kjellén 1988 för diskussion!).

Sparvhöken hade ett gott år 1991.
Foto: John Larsen

Tabell 1. Antalet inräknade rovfåglar av olika kategorier i Falsterbo hösten 1991.
Number of raptors of different categories at Falsterbo in the autumn of 1991.

	Adulta			Juvenila			Q-f	Obest	Totalt
	♂	♀	Σ	♂	♀	Σ			
Bivråk	447	413	1671			486		587	2744
Brunglada			10			1		1	12
Glada			111			466		76	653
Havsörn			7			4		2	13
Brun kärrhök	86	100	186			636	68	38	928
Blå kärrhök	44	41	85			93	67	5	250
Ängshök	2	5	7			1			8
Duvhök	13		13	34	13	67		1	81
Sparvhök	490	361	851	423	349	772		15088	16711
Ormvråk			1905			908		5369	8181
Fjällvråk	185	179	540			97		151	788
Fiskgjuse	35	37	111			68		100	279
Tornfalk	43	47	120			222		266	608
Stenfalk	3	3	6			21	93	63	183
Lärkfalk			3			19		17	39
Pilgrimsfalk	11	7	19	1		1		3	23

Tabell 2. Totalsummor och andel ungfåglar för olika arter 1986-1991.
Totals and percentage of juveniles of different species 1986-1991.

	1986	% juv	1987	% juv	1988	% juv	1989	% juv	1990	% juv	1991	% juv
Bivråk	6858	37	3959	6	6954	4	7357	9	3794	7	2744	18
Brunglada	1	-	10	20	7	0	5	0	15	40	12	8
Glada	291	84	243	75	313	89	499	83	452	86	653	80
Havsörn	5	40	3	33	7	71	5	20	13	15	13	31
Brun kärrhök	261	74	281	74	444	74	729	79	724	81	928	78
Blå kärrhök	342	65	150	75	180	62	356	55	263	40	250	58
Ängshök	3	0	4	50	6	67	13	54	19	58	8	13
Duvhök	30	100	31	100	15	93	19	89	43	100	81	84
Sparvhök	15712	-	14722	79	11379	78	16069	77	14439	83	16711	79
Ormvråk	7094	31	10770	36	11914	51	13264	37	13410	36	8181	33
Fjällvråk	1367	27	1480	34	852	29	955	28	947	6	788	16
Kungsörn	1	-	1	-	3	-	1	-	3	67	4	50
Fiskgjuse	159	-	102	26	251	38	255	56	239	66	279	38
Tornfalk	374	70	478	68	388	73	606	68	420	70	608	65
Aftonfalk	3	100	1	0	2	50	0		0		0	
Stenfalk	272	-	242	88	228	87	158	83	205	93	183	85
Lärkfalk	71	94	29	100	36	89	48	83	32	81	39	85
Pilgrimsfalk	28	42	15	29	20	35	28	64	15	33	23	4
Jaktfalk	3	100	0		0		1	100	0		0	

Resultat och diskussion

I Tabell 2 jämförs totalsummor och ungfågelsandel åren 1986-1991. Mediandatum för olika kategorier redovisas i anslutning till figurerna under varje art nedan. Beträffande jämförande mediandatum från åren 1986-90 hänvisas till tabell 3 i Kjellén 1991.

Senvåren och försommaren 1991 var ovanligt kall och regnig i stora delar av Skandinavien. Detta resulterade i en osedvanligt dålig ungpåproduktion hos främst tropikflyttande tättingar, vilket speglades i mycket låga fångst-siffror vid fågelstationerna (Karlsson & Olsen 1991, Pettersson 1991). Att döma av siffrorna från Falsterbo klarade sig rovfågeln betydligt bättre. Såväl totalsummor som ungfågelsandel var relativt höga för flertalet arter (Tab. 2). Generellt tycks det ha gått något sämre för de nordliga arterna blå kärrhök, fjällvråk och stenfalk. Sträckförloppet var i stort sett normalt för flertalet arter, men för unga bivråkar noterades en ovanligt sen passage som sannolikt förklaras av en försenad häckning. Jämfört med närmast föregående år var siffrorna i september klart högre, beroende på bättre sträckväder, och flera arter sträckte i goda antal ännu i början av november. Falsterbosiffrorna låg allmänt klart över de som räknades vid Stevns klint på den danska sidan av Sundet, varifrån dagssiffror vänligen tillhandahållits av Lennart Pedersen/Tim Andersen. Bevakning upprätthölls här framförallt i samband med lämpligt sträckväder: 17 dagar i augusti, 14 dagar i september, 19 dagar i oktober samt sex dagar 10-21 november. En ovanligt stor andel av ormvråkarna tycks ha valt att passera Öresund uppe i norra delen vilket gav betydligt högre antal vid Hellebäck (norr om Helsingör) jämfört med Falsterbo. Bevakning vid Hellebäck upprätthölls 77 dagar under hösten och siffror därifrån har erhållits från Brian Rasmussen.

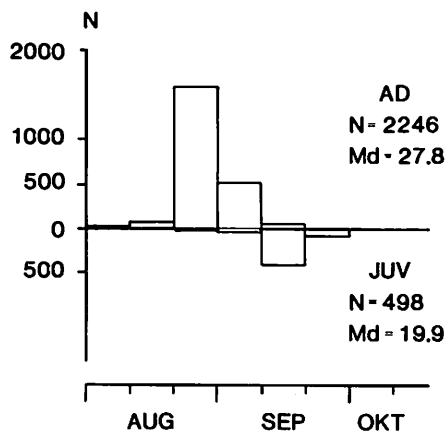
Uppträddandet vid Falsterbo redovisas uppdelat på 10-dagarsperioder för varje art. I diagrammet har äldre fåglar (2K+) angetts uppåt och juvenila nedåt. Mediandatum (Md) anger det datum då 50 % av årets sträck passerat och (N) det beräknade totalantalet av en viss kategori. I de flesta fall har även ett så kallat kumulativt diagram konstruerats. Av

det framgår hur stor andel (%) av totalsumman av olika köns- och åldersgrupper som passerat vid en viss tidpunkt.

Bivråk *Pernis apivoris*

Även om enstaka bivråkar noterades redan i slutet av juli var antalen fram till den 20 augusti låga. Också den sedvanliga toppen av adulta fåglar i slutet av månaden var ovanligt liten, med som mest endast 381 ex den 26 augusti. Vid Stevns klint räknades något högre dagssummor under två dagar i slutet av augusti men antalen var även här mycket låga. Vid Hellebäck räknades totalt 604 ex vilket är under genomsnittet. Antalet gamla bivråkar i Falsterbo (2246 ex) var det i särklass lägsta under sexårsperioden (Tab 2). Mediandatum, den 27 augusti, överensstämmer med medeltalet från räkningarnas första fem år och är två dagar tidigare än mediandatum från Sögård och Österbys (1989) räkningar från perioden 1977-86. Trots till synes bra sträckväder i slutet av augusti tycks alltså en majoritet av de äldre bivråkarna ha valt en annan väg. Alternativet skulle vara att en stor andel inte återvänt till Skandinavien p g a det usla vädret under senvåren, vilket dock förefaller mindre troligt. Det verkar däremot mycket sannolikt att den långsiktigt minskande trenden för gamla bivråkar i Falsterbo speglar en generell beståndsnedgång. Även de standardiserade räkningarna från Nabben pekar på en tydlig nedgång av bivråkssiffrorna sedan 1973 (Roos 1991A). Vad som orsakar denna kan man bara spekulera över. Den genomsnittliga andelen ungfåglar i Sögård och Österbys serie var 11 %, att jämföras med ett medeltal på 14 % i denna räkningsserie. Detta tyder inte på att ett försämrat häckningsresultat skulle ligga bakom minskningen. Ringmärkningsåterfynd tyder på en minskad förföljelse av rovfåglar i Västeuropa i sen tid, varför försämrade förhållanden i övervintringsområdet i Afrika kanske förefaller mest troligt som orsak till bivråkens minskning.

Av drygt 850 könsbestämda adulta bivråkar var 52 % hanar, vilket liksom tidigare tyder på en liten övervikt av hanar. Inga skillnader i

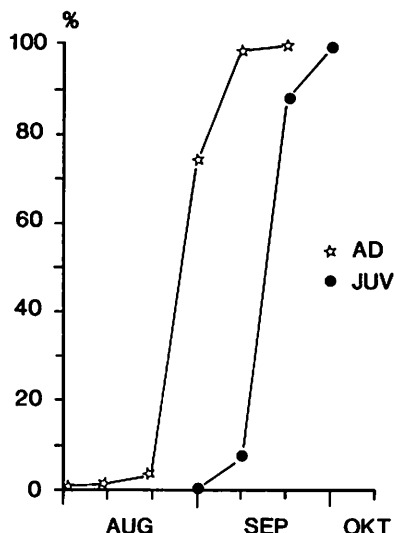

Figur 1. BIVRÅK *Pernis apivorus*

mediandatum mellan könen kunde påvisas. Detta kan förklaras av att båda könen delar häckningsbestyren lika och inleder ruggningen av vingpennorna samtidigt. Hos de flesta andra rovfåglar ruvar honan ensam medan hanen drar byten till boet. Hon inleder och avslutar vingpennruggningen före hanen vilket är en trolig förklaring till att honorna generellt lämnar landet något före hanarna.

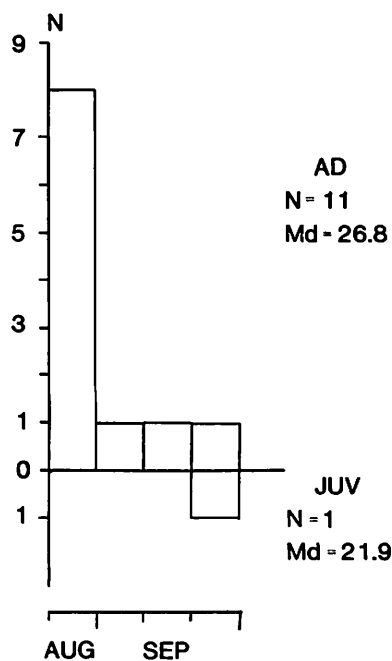
Trots det regniga vädret i juni tycks en hel del bivråkar ha genomfört en lyckad häckning och ungfågelsandelen på 18 % är den näst högsta under perioden (Tab 2). Den höga andelen juvenila är emellertid också en effekt av det mycket låga antalet adulta bivråkar. Tjernberg (1990) har visat att bivråken är mycket beroende av getingbon för att kunna föda upp sina ungar. Det förefaller alltså som om getingtillgången är betydligt viktigare för häckningsutfallet än vädret under sommaren. Detta visades inte minst av katastrofresultatet efter den fina sommaren 1988 (Kjellén 1989).

Ungfågellarna kulminerade i år den 19 september vilket är 8 dagar senare än medeltalet för de fem föregående åren. Man kan förmoda att häckningsstarten blivit något framskjuten på grund av det kyliga vädret under senvåren.

Brunglada *Milvus migrans*

Ännu ett bra år med 12 sträckande brunglador. Sträcktoppen inföll redan i slutet av augusti vilket förefaller naturligt för en tropikflyttare. Som mest sträckte 4 ex medan 1 ex vände den 21 augusti. Majoriteten var adulta fåglar och

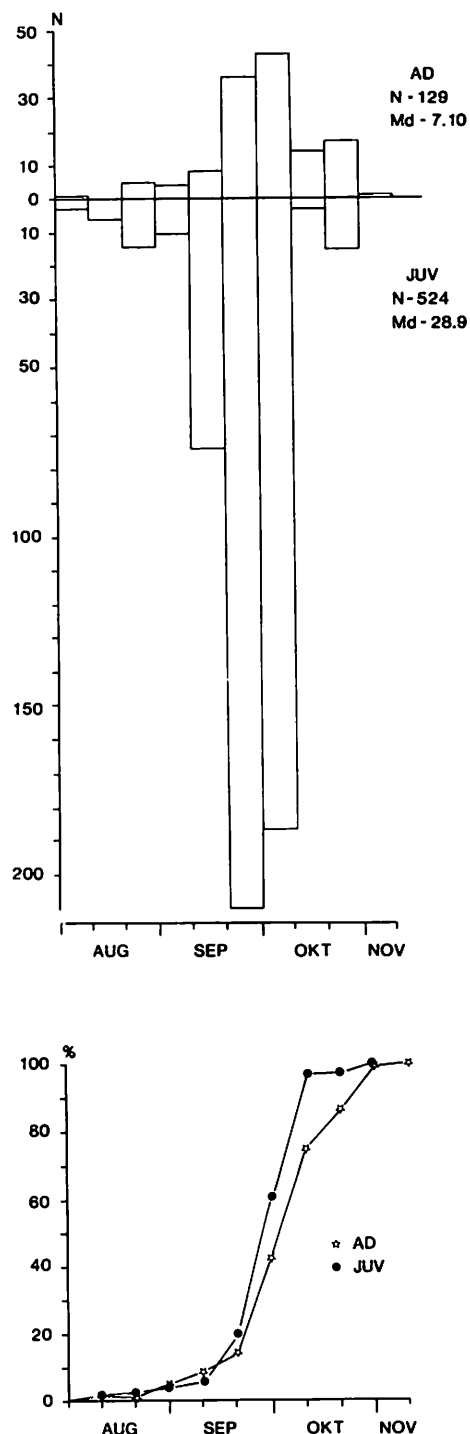

Figur 2. BRUNGLADA *Milvus migrans*

en av dessa bedömdes vara subadult. Den enda ungfågeln passerade till skillnad från fjolåret sent på säsongen. Newton (1979) uppger att de adulta lämnar Europa 3-4 veckor före ungfågarna och Schifferli (1967) fick ett liknande resultat vid analys av återfynd från Mellaneuropa. Vid Stevns noterades sex insträckande brunglador varav tre sannolikt inte sågs i Falsterbo.

Glada *Milvus milvus*

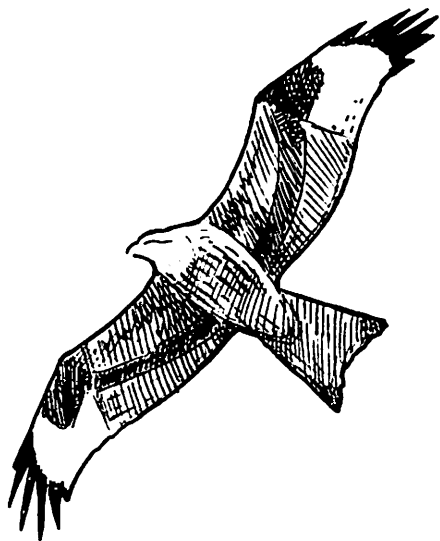
Redan i slutet av juli var enstaka glador nere och vände på Falsterbonäset men något utsträck konstaterades inte förrän den 5 augusti. Antalen under resten av månaden och första halvan av september var snarast lägre än under tidigare år. Högre antal noterades först med 59 ex den 19 september och 58 ex två dagar senare. Därefter saknades glador under en veckas tid men sedan kom en urladdning av tidigare ej skådad omfattning. Den 28 september karakteriserades av vindstilla och en extremt god sikt. Efter en mulen morgon sprack det upp och solen dominerade framåt dagen alltmör. Redan på morgonen sträckte ett par mindre flockar av glador söder om Nabben. Från 11.00 passerade ett koncentrerat sträck en bit norr om Fyren. Tidvis var det lika mycket glador som ormvråkar i skruvarna och flera gånger passerade grupper på 30-talet exemplar. En viss tvekan inför havet noterades och en del fåglar vände en-två gånger. Totalt inräknades 188 utsträckande glador och dessutom noterades c:a 30 ex som vände sent på eftermiddagen. På den danska sidan räknades 167 insträckande denna dag. Redan den 7 oktober kom en ny topp med 176 sträckare (116 insträckande vid Stevns), medan antalen senare i oktober var relativt låga. Årssumman slutade på 653 ex och av dessa passerade 56 % under de två toppdagarna. Detta kan jämföras med totalt 394 ex varav 72 % de båda toppdagarna vid Stevns. Gladan är relativt känslig beträffande sträckväder och koncentreras ofta till ett fåtal dagar med svag vind och god sikt. I samband med en kraftig populationstillväxt i Sverige har antalet sträckande glador i Falsterbo ökat markant (Tab 2). Det i Skåne häckande beståndet som beräknades till mellan 30 och 50 par så sent som 1972 (SOF 1990)

Figur 3. GLADA *Milvus milvus*

torde i dagsläget omfatta närmare 300 par. Till detta kommer kanske 20 par längre norrut. Vid Hellebäck räknades 13 insträckande under hösten vilket är den högsta årssumma som noterats där.

En förutsättning för den snabba ökningen är en mycket god ungproduktion. Ungfågelsandelen har under hela räkningsserien varit mycket hög med ett medeltal på 83 % för de sex åren. De adulta gladorna passerar något senare på säsongen och mediantatum inföll i år nio dagar senare än för de juvenila. Av de äldre gladorna bokfördes 10 % som 2K (födda året innan). Denna andel var med stor sannolikhet betydligt högre då endast fåglar som passerar relativt nära säkert kan separeras som 2K. Huvuddelen av de i Skåne övervintrande gladorna, som i dagsläget uppgår till minst 500 individer, utgörs av äldre fåglar. Tidigare studier har visat på en ungfågelsandel bland övervintrarna på mellan 10 och 12 % (Sylvén 1987, Kjellén 1990A).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Under hösten noterades minst 13 olika havsörnar i Falsterbo varav dock inte alla konstaterades sträcka ut. Av dessa var 7 subadulta, 2

yngre (subad/juv) och 4 juvenila. Den första havsörnen noterades redan den 7 september men sedan dröjde det mer än en månad innan nästa siktades. Vid Stevns klint sågs dock en insträckare redan den 5 augusti. En markant topp inföll den 25 oktober då inte mindre än 10 ex sågs. Av dessa sträckte fyra ut (sågs även vid Stevns) medan de övriga återvände österut. Tillsammans med 2 kungsörnar denna dag innebär detta den antalsmässigt bästa orndagen som någonsin registrerats i Falsterbo. Efter räkningarnas slut noterades två insträckande på den danska sidan i mitten av november och totalt bokfördes där 9 ex under säsongen. Vidare noterade Hellebäck nytt årsbästa med 6 havsörnar i slutet av oktober.

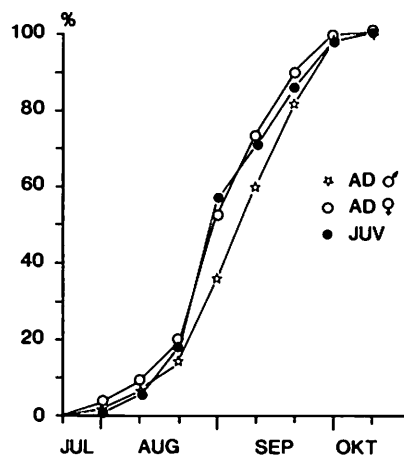
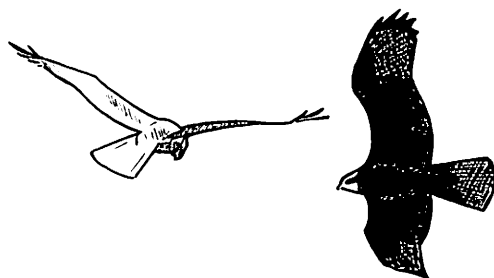
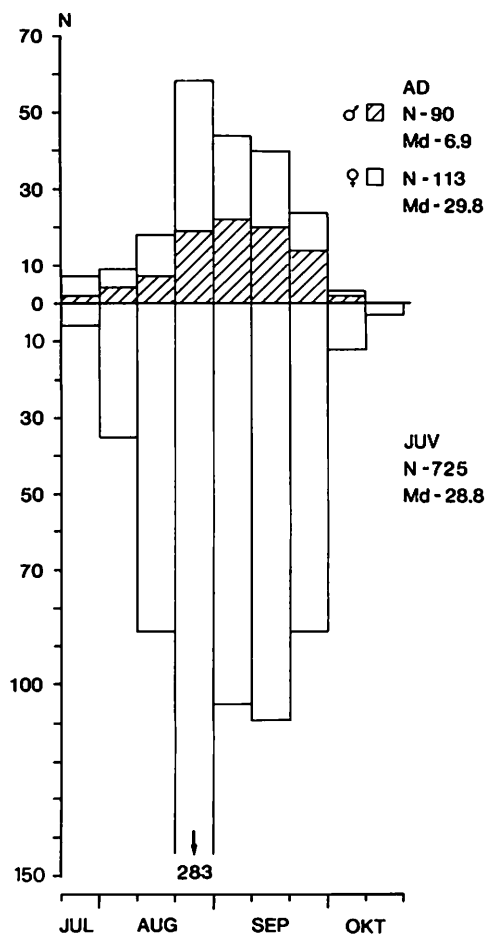
Mellan 3 och 13 havsörnar har setts under sexårsperioden (Tab 2) och tendensen är snarast ökande. Vid de standardiserade räkningarna från Nabben noterades i medeltal 2,9 utsträckande havsörnar 1973-1990 med som mest 8 ex hösten 1983 (Roos 1991B och tidigare). Detta kan jämföras med ett genomsnitt på 2,5 ex under räkningarna 1949-1960 (Ulfstrand m fl 1974). Då räkningarna avslutades tidigare på hösten vissa år i den tidiga serien bör en del örnar ha passerat oräknade dessa år. Hur som helst verkar det inte ha skett någon påtaglig ökning av antalet sträckande havsörnar sedan 1950-talet.

Ormörn *Circaeus gallicus*

Efter att ha varit en mycket oregelbunden raritet under 1970- och början av 1980-talet noterades ormörn nu för fjärde året i följd. Årets individ som var äldre (2K+) vände den 28 augusti och sträckte ut följande dag, då den även sågs vid Stevns.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Från årssiffror på mellan 200 och 300 ex de första två höstarna ökade antalet sträckande bruna kärrhökare till styvt 700 ex åren 1989-90 (Tab 2). I år skedde ytterligare ett hopp till smått fantastiska 928 sträckare, vilket innebär att den bruna kärrhöken var den till numerären fjärde talrikaste rovfågeln! Redan i slutet av juli noterades mindre antal och i första augustidekaden passerade 44 ex. En första topp på 63 ex räknades den 15 augusti. Kulminationen

Figur 4. BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

kom som vanligt i slutet av månaden med 102 ex den 21, 50 ex den 26 och 65 ex den 27 augusti. Till skillnad från de närmast föregående åren räknades höga antal även i september med som mest 72 ex den 6 och 68 ex så sent som den 21 september. Antalen var som vanligt små i oktober med senaste observation den 16. Även vid Stevns uppnåddes en rekordsumma med 529 bruna kärrhök. Som mest räknades där 88 ex den 21 samt 82 ex den 27 augusti och generellt låg dagssiffrorna något under Falsterbos. Hellebäcks nya årsbästa slutade på 95 ex.

Ungfågelsandelen på 78 % överensstämmer med medeltalet för de tidigare fem åren och variationerna har varit förvånansvärt små

(Tab 2). Detta skulle kunna tolkas som att Falsterbo årligen passeras av ett representativt stickprov ur den svenska populationen. Om så är fallet skulle emellertid beståndet ha tredubblats under sexårsperioden vilket inte förefaller helt realistiskt. Att det ökat får dock anses ställt utom tvivel. Vi kan också konstatera att häckningen uppenbarligen gått mycket bra trots den regniga försommaren.

Liksom tidigare inföll sträcktopparna i ordningen ungfåglar, gamla honor och gamla hanar och skillnaden var mest uttalad mellan de senare två kategorierna. Jämfört med genomsnittet för tidigare år inföll mediandatumen 1-5 dagar senare p g a högre antal i september.

Av de adulta bruna kärrhökarna utgjorde hanarna 44 % vilket är något mer än för tidigare år (40%). Av hanarna var 20 % födda året innan (2K), och hade sannolikt inte häckat under året. Dessa yngre hanar hade samma mediandatum som de äldre till skillnad från tidigare år då de kulminerat något tidigare.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

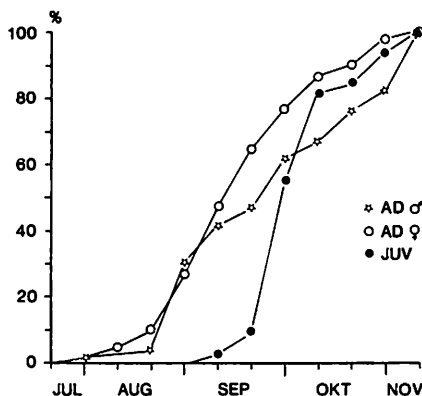
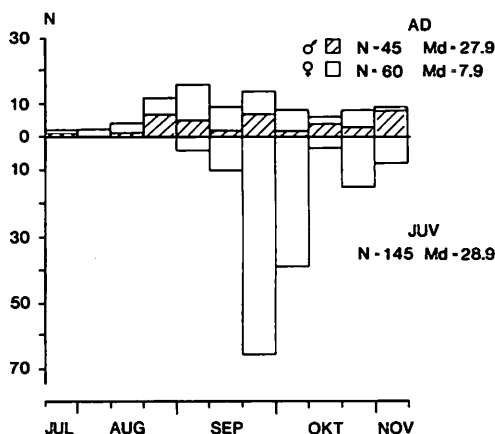
Totalt 250 sträckare innebär ett medelresultat (Tab 2). Två adulta sågs redan i juli medan antalen i augusti var betydligt lägre jämfört med de två närmast föregående åren. Istället sträckte en gles ström av äldre blå kärrhökarna ända till början av november, där inslaget av hanar ökade mot slutet. Ungfågeln började som vanligt uppträda i början av september, kulminerade i slutet av september-början av oktober och avtog till slutet av säsongen. Högsta dagssiffror inräknades under de stora gladdagarna, med 35 ex den 28 september och 26 ex den 7 oktober. Den förstnämnda dagen räknades 34 insträckande vid Stevns. De blå kärrhökarna sträcker oftast föga koncentrerat med spridda exemplar såväl uppe i vråkströmmen som lågt utmed horisonterna. Höga antal noteras ofta i samband med kalluftsgenombrott och svaga nordvindar. Dagssiffrorna vid Stevns skiljer sig generellt mer än hos andra arter.

Ungfågelsandelen varierar betydligt mer än för brun kärrhök (Tab 2). Årets 58 % ligger nära medeltalet för de första fem åren (59 %) och den blå kärrhöken tycks ha haft bättre lycka med häckningen än fjällvråken, den andra nordliga gnagarspecialisten.

Sträcket passerade i ordningen gamla honor (+4), gamla hanar (+14) och ungfåglar (+3). Allmänt var sträcket förskjutet framåt jämfört med tidigare och inom parentes anges avvikelse i mediandatum från medeltalet för de första fem åren. Störst variationer har noterats för adulta hanar där årets sena topp saknats helt vissa år då antalet oftast varit högre i augusti. Då det trots allt rör sig om relativt små antal är det sannolikt slumpen eller väderfaktorer som styr hur många hanar som noteras i Falsterbo på senhösten.

Andelen hanar bland de äldre fåglarna var 43 % vilket kan jämföras med 39 % för de

första fem åren. Hos både brun och blå kärrhök verkar det råda en sned könsfördelning som kanske kan förklara den relativt höga frekvensen av polygami hos dessa arter. Vid Hellebäck utgjorde hanarna 19 % av höstens 115 sträckare vilket kan jämföras med 18 % i Falsterbo.

Figur 5. BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus*

Ängshök *Circus pygargus*

Efter fjolårets rekordantal räknades i år måttliga 8 ex mellan 10 och 29 augusti. Dessa fördelade sig på 2 adulta hanar, 5 adulta honor och 1 juvenil. Som mest sträckte 4 ex den 21 augusti, en hög dagssiffra. Tågordningen var liksom tidigare honor, hanar och sist ungfåglar vilket, även om materialet är litet, ansluter väl till övriga arter.

Stäpphök *Circus macrourus*

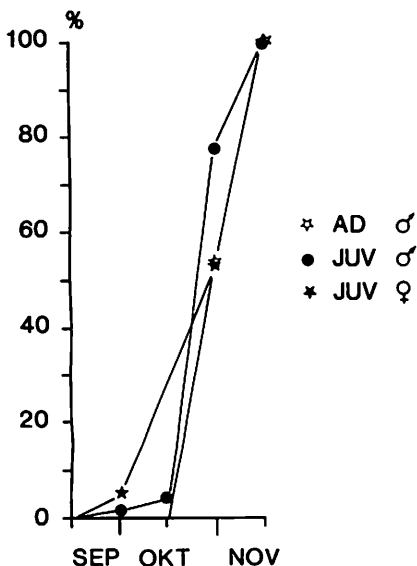
Vid Skanörs ljun passerade en adult hane den 14 augusti som ej sågs av undertecknad. För ytterligare två observationer har ingen utförligare beskrivning inkommit.

Duvhök *Accipiter gentilis*

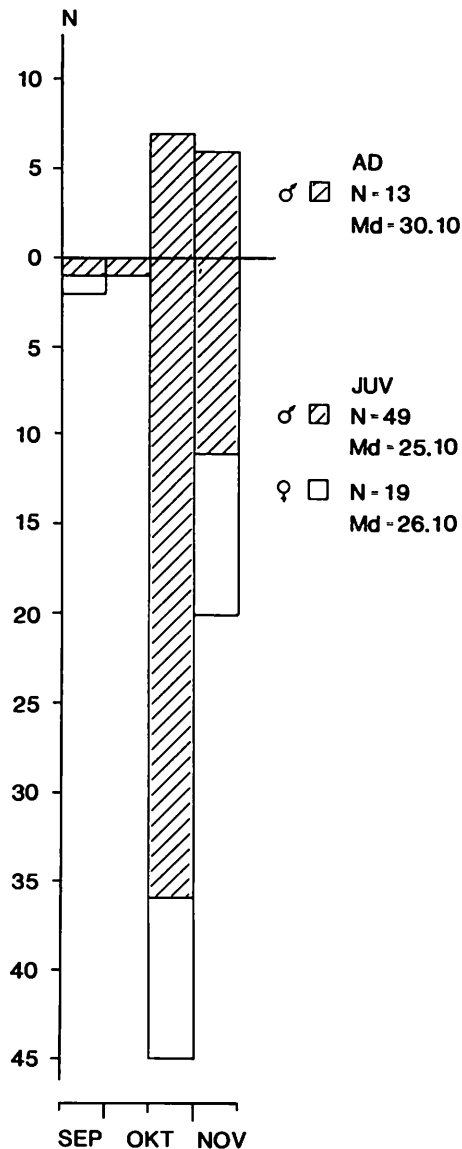
Efter ett genomsnitt på 20 duvhökar under de första fem åren ter sig årets summa på 81 ex som exceptionell. Efter ett par udda fåglar i september blev arten en närmast daglig syn från den 20 oktober. Som mest sträckte 20 ex den 25 oktober och 11 ex den 10 november. Sannolikt passerade ytterligare några ex efter räkningarnas slut. Sålunda inräknades 7 insträckande vid Stevns klint den 14 november, vilket var höstens högsta antal där. Vid Hellebäck uppnåddes en ny rekordnotering med 66 ex, varav 24 ex passerade i november.

Inslaget av adulta fåglar var högre än tidigare år (Tab. 2) och hela tretton gamla hanar inräknades. Hittills har alla äldre duvhökar som noterats utgjorts av hanar. Sannolikt stannar de större och mer dominanta honorna närmare häckplatsen. Detta konfirmeras bl. a. av svenska och finska återfynd där ungfågarna flyttar längre än de adulta och hanarna längre än honorna (Haukioja & Haukioja

1970). En majoritet av de sträckande ungfågarna könsbestämdes med hjälp av storleken. Liksom tidigare dominerade hanarna klart också bland de unga duvhökarna (72 %) och även här gäller att de mindre hanarna sannolikt är mindre konkurrenskraftiga och därför tvingas att flytta något längre. Bland de duvhökar som fångas vid fasanerier på vissa nordost-skånska gods dominerar de unga hanarna klart (Neideman & Schönbeck 1990).

Figur 6. DUVHÖK *Accipiter gentilis*

Liksom tidigare år kulminerade de adulta fåglarna sist på säsongen. Däremot inföll årets mediandatum för de unga honorna en dag tidigare än för de unga hanarna.

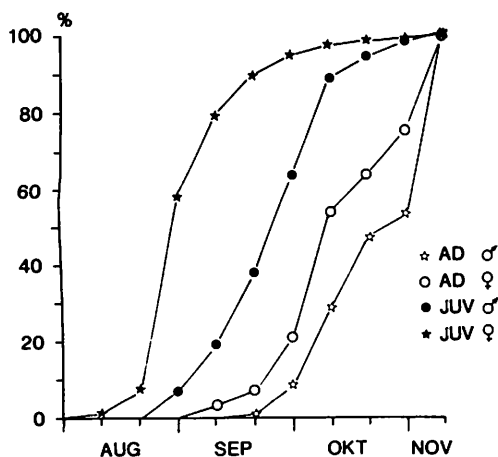
Sparvhök *Accipiter nisus*

Efter en försiktig inledning i början av augusti kom som vanligt en topp av unga honor i slutet av månaden och den första veckan i september. Som mest räknades då 796 ex den 27 augusti och 640 ex den 1 september. De juvenila hanarna kulminerade nästan en månad senare och årets högsta siffror blev 1033 ex den 21 september och 1260 ex den 4 oktober. Mediandatum för båda kategorierna ungfåglar ligger något tidigare än medeltalen för de första fem åren. Sannolikt som en följd av bra sträckväder under de unga hanarnas passage dominerade dessa i år klart över honorna med 55 %. Föregående år var förhållandet det omvända och utslaget på alla sex åren är könskvoten jämn. Som en följd av ett ovanligt tidigt mediandatum för adulta honor var sträcktopparna även för de äldre sparvhökarna i år klart åtskilda. Ännu i början av november erhöles relativt höga dagssiffror med en tydlig dominans av gamla hanar. Bland de adulta övervägde i år honorna med totalt 54 %, vilket är tre procent högre än medeltalet för de fem första åren.

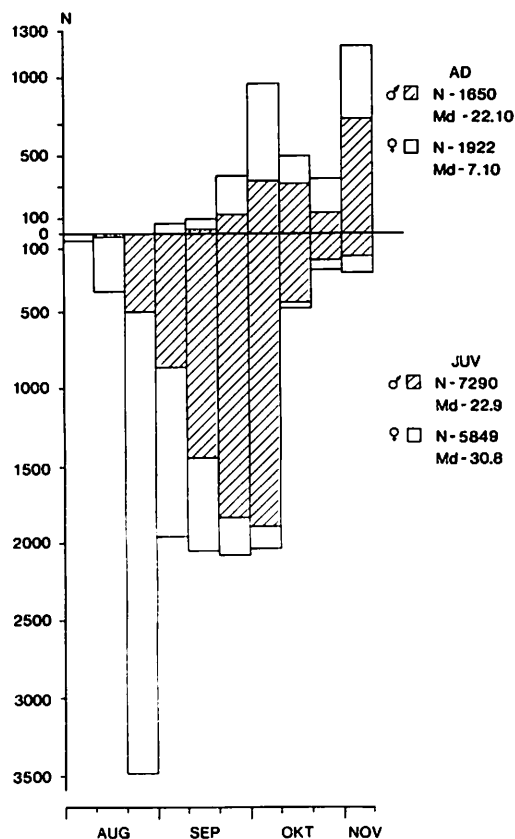
Årsummorna har varierat mellan drygt 11 000 och årets nästan 17 000 ex. Då sparv-

höken sträcker i nästan alla väder och ofta på bred front är det omöjligt att täcka in hela sträcket. Höga antal är beroende av att även "kanterna" täcks under goda sträckdagar. Ofta är sträcket mer koncentrerat vid Nabben än längre österut på halvön. Vidare skiljer sig dagsummorna ofta kraftigt mellan Falsterbo och Stevns klint. Till exempel räknades på den senare lokalen 1333 ex den stora "gladdagen", den 28 september, mot endast 391 ex i Falsterbo, där gladorna uppenbarligen prioriterades hårdare. Under de båda toppdagarna i Falsterbo bokfördes emellertid endast 645 respektive 360 ex vid Stevns.

Trots olika sträcktoppar för unga och gamla sparvhökar har ungfågelsandelen inte varierat mer än mellan 77 och 83 % under fem år (Tab. 2). Detta är förvånansvärt lite och får väl tolkas som en stabilt god ungproduktion. Vid de standardiserade räkningarna från Nabben ökade genomsnittet sträckande från 6050 ex

Figur 7. SPARVHÖK *Accipiter nisus*

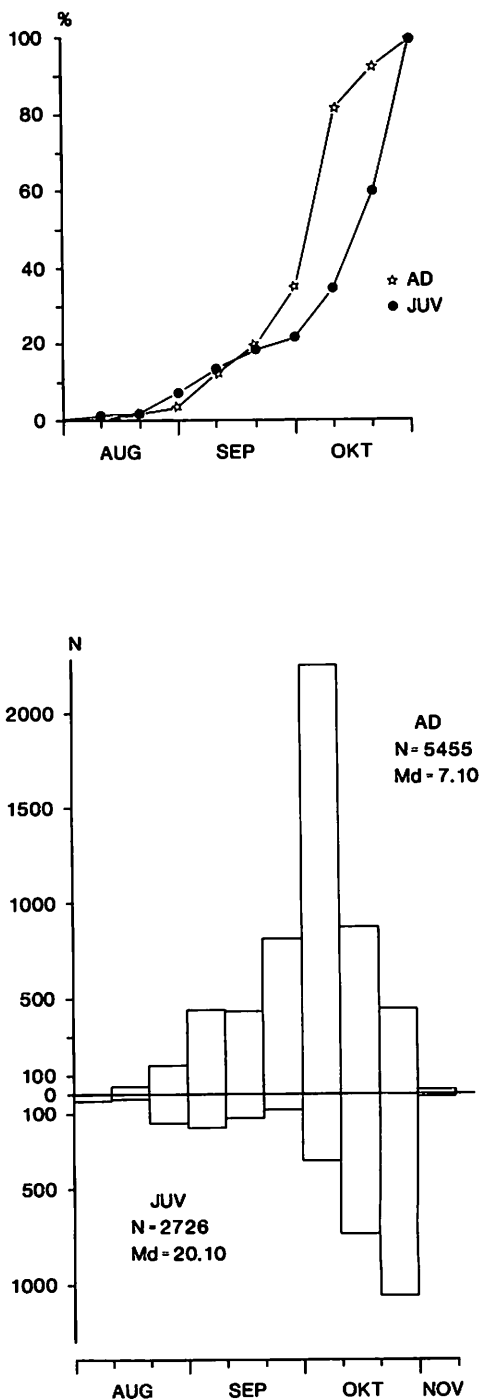
åren 1973-1980 til 11 400 ex under perioden 1981-88 (Roos 1991A) och årssummorna är nu högre än på 1950-talet (Ulfstrand m. fl. 1974). Sparvhöken tycks alltså, liksom ett flertal andra rovfåglar, för närvarande klara sig bra i Skandinavien.

Ormvråk *Buteo buteo*

Ormvråken hade ett relativt dåligt år med 8181 sträckande (Tab. 2). Som mest räknades 955 ex den 7:e, 972 ex den 20:e och 1025 ex den 21:e oktober. Främst var antalen låga i slutet av september då t. ex. gladan var talrikare än någonsin. En förklaring tycks vara att ovanligt många ormvråkar i år valde att korsa Öresund norr om Helsingborg. Sålunda räknades ovanligt många insträckande vid Hellebäck på den danska sidan. Här passerade 9013 ormvråkar i september med som mest 3736 ex den stora gladdagen 28 september och ytterligare 9608 ex i oktober. Årssumman vid Hellebäck slutade på imponerande 19 066 ex. Främst i vindar från ost- och nordsektorn koncentreras utsträcket mer till nordvästhörnet av Skåne. Dessutom sträckte uppenbarligen en del vråkar ut utom synhåll för räknaren i Falsterbo då betydligt högre antal noterades vid Stevns klint såväl den 7:e (2358 ex) som den 20 oktober (2573 ex). Därför blev årssumman där för ovanlighets skull 330 ex högre än i Falsterbo.

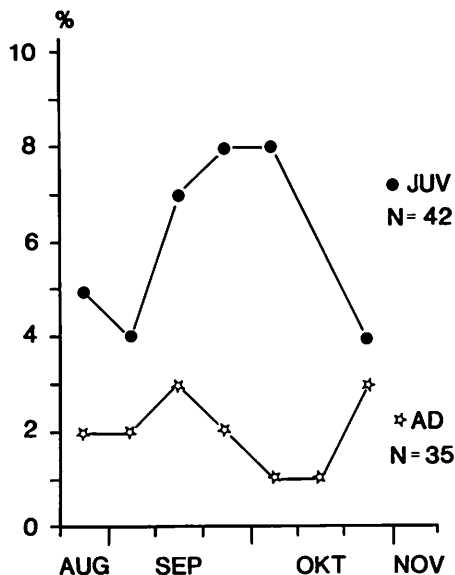
Som en följd av den sena sträcktoppen inföll mediandatum för såväl adulta som juvenila en vecka senare än normalt. Ungfågelsandelen på 33 % hade sannolikt blivit något lägre om högre antal räknats i september, då äldre fåglar dominerar. Det kan även nämnas att den högsta ungfågelsandelen under de sex åren noterades 1988, ett annat år med sen sträcktopp. Sagda år erhöles 51 % ungfåglar att jämföras med mellan 31 och 37 procent övriga år. Detta tyder på att ormvråkens ungtproduktionen inte varierat påtagligt under sexårsperioden.

Under riktigt goda observationsbetingelser går det att separera 2K (fåglar födda året innan) ormvråkar, som har en blandning av juvenila och adulta vingpennor, från äldre individer. Ett försök att urskilja 2K-fåglar resulterade i endast 36 bestämda jämfört med 1673 adulta, vilket måste innebära att en hel

Figur 8. ORMVRÅK *Buteo buteo*

del fjolårsfåglar klassats som adulta. Det intressanta är emellertid att 2K-fåglarna uppvisade ett mediandatum som ligger klart tidigare än för de äldre. Samma sak har tidigare konstaterats för fjällvråk.

Figur 9. Andelen "vita" bland de bestämda ormråkar.

Percentage of light-coloured Buzzards

Liksom under 1990 separerades ormråkar med en övervägande vit fjäderdräkt, s. k. "Börningevråkar" från övriga, mörkare exemplar. För att klassas som vit krävdes att åtminstone hela undersidan var vit. Dessa vita exemplar, som är mycket sällsynta norr om Skåne, antas representera en sydlig population. De utgjorde 1.8 % av de bestämda adulta ormråkar och 4.6 % av de juvenila. Motsvarande siffror för 1990 var 1 respektive 8 %. Börningevråkarnas säsongsvisa uppträdande redovisas i Fig.9. Andelen vita bland de adulta varierade mellan 1 och 3 procent utan några tydliga säsongstrender. Bland ungfågarna ökade andelen till ett maximum på 8 % i slutet av september och början av oktober för att sedan sjunka kraftigt. Mediandatum för båda de "vita" kategorierna låg något före respektive ålder bland de normala ormråkar, men

detta torde främst vara en följd av att proportionellt fler fåglar åldersbestämdes i september än i oktober. Efter två års studier förefaller det helt klart att andelen vita ormråkar är avsevärt högre bland ungfågarna vilket bör betyda att proportionellt fler adulta vita (= sydliga ormråkar) övervintrar. Kontroll av i Skåne övervintrande ormråkar vintrarna 1986/87-1987/88 visade en klart lägre andel juvenila bland dessa än i Falsterbo närmast föregående höst (Kjellén 1990A). Däremot är det ännu oklart om sydliga populationer lämnar landet senare på säsongen än nordligare häckande ormråkar.

Örnvråk *Buteo rufinus*

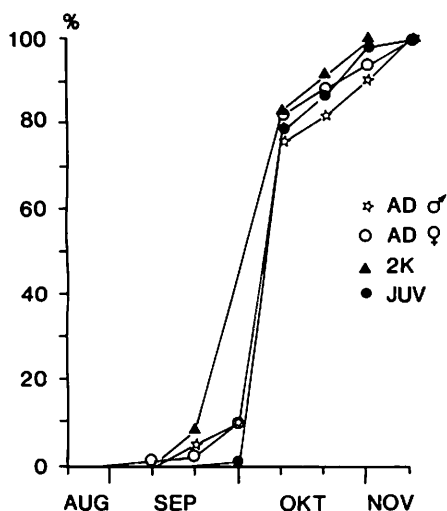
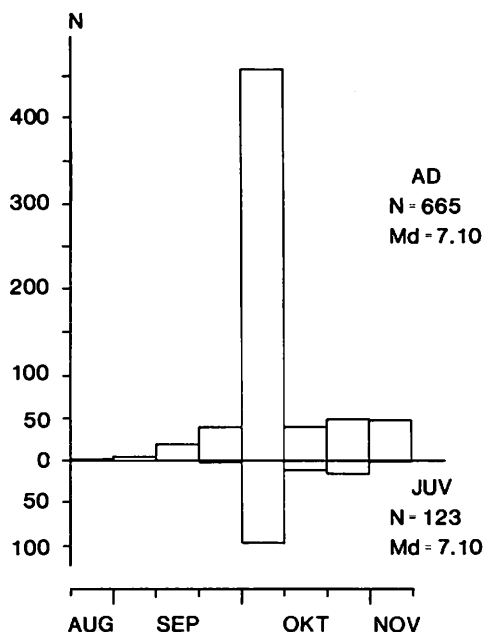
Den första örnvråken i Falsterbo, en ungfågel, sågs den 3 september 1976 (SOF 1990). I år noterades en typisk, "röd" adult örnvråk som vände den 9:e och sedan sträckte ut den 21 oktober.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Årets resultat på 788 sträckande fjällvråkar innebär den lägsta siffran under serien (Tab. 2). Förutom en rätt koncentrerad topp i början av oktober var antalen förvånansvärt låga. Som mest räknades 154 ex den 4:e och 219 ex den 7 oktober. Flertalet dagar var antalen klart lägre vid Stevns, men liksom för ormråk noterades fler fjällvråkar där den 7 oktober, då 321 ex inräknades. Den koncentrerade passagen innebar att inga skillnader i mediandatum kunde iaktas mellan kategorierna adulta hanar, adulta honor, 2K-fåglar och juvenila, vilka samtliga kulminerade på toppdagen den 7 oktober. Tidigare år har 2K-fåglar och honor haft tidigast median (2.10), följda av hanar (5.10) och ungfåglar (8.10). Tågorningen är den samma som för ormråk, men skillnaderna mindre uttalade på grund av en snabbare passage. Jämfört med de sammanslagna adulta fjällvråkarna kulminerade fjolårsfågarna en dag tidigare. En något tidigare flyttning antyds även av årets kumulativa diagram.

Även om ungfågelsandelen steg till 16 procent från fjolårets bottennotering (Tab. 2) så tycks fjällvråken ha haft en förhållandevis dålig häckningssäsong. Det kan noteras att den andra nordliga smågnagarspecialisten, blå

kärnhök, uppvisade en jämförelsevis högre andel juvenila. Ännu har inget utpräglat gnagarår kommit med i räkningsserien. Som en naturlig följd av det låga antalet ungfåglar 1990 var årets andel 2K-fåglar mycket låg och utgjorde endast en procent av sträckarna. Könsfördelningen bland de adulta var helt jämn med 50 % vardera.

Mindre skrikörn *Aquila pomarina*

Mellan den 13 och 29 augusti uppträdde minst 5 olika subadulta mindre skrikörnar på Falsterbohalvön. Som mest noterades 3 ex såväl den 22:e som den 26 augusti. Flertalet kunde aldrig konstateras sträcka ut men den 29 augusti sågs 1 insträckande vid Stevns klint på den danska sidan. Totalt har uppskattningsvis 36 ex noterats under sexårsperioden. Subadulta individer dominerar klart och ännu har ingen ungfågel setts!

Större skrikörn *Aquila clanga*

Den större skrikörnen är nuförtiden klart sällsyntare än sin mindre släkting i Falsterbo med endast 4 ex under perioden. Årets individ var en 2K-fågel som vände den 26 och 27 augusti.

Kejsarörn *Aquila heliaca*

Mitt i gladströmmen den 28 september passerade han igen, till glädje för de många besökande ornitologerna denna dag. "Kejsar Frans", den adulta kejsarörnen som setts åtminstone sedan 1986 har efterhand blivit en legend. De tre första åren sträckte den ut den 24:e, 16:e respektive den 18:e september. Hösten 1989 sågs den inte alls, medan den sannolikt gick söder om Falsterbohalvön för att senare noteras insträckande vid Stevns klint den 16 september 1990. Detta visar hur traditionsbunden en enskild individ kan vara och sannolikt sträcker ett stort antal äldre rovfåglar förbi Falsterbo vid ungefär samma tid under en följd av höstar. I kejsarörnens fall kan man inte låta bli att undra var den tillbringar sommar och vinter och om den verkligen har ett vilt ursprung.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Redan den 16 september noterades en subadult kungsörn som kanske hade sitt ursprung i den lilla skånska populationen. Under oktober sågs sedan ytterligare 1 subadult och 2 ungfåglar, av vilka endast en med säkerhet sträckte ut. Inga kungsörnar noterades vid Stevns klint på den danska sidan. Kungsörnen är de flesta höstar fåtaligare än mindre skrikörn i Falsterbo.

Figur 10. FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

Dvärgörn *Hieraaetus pennatus*

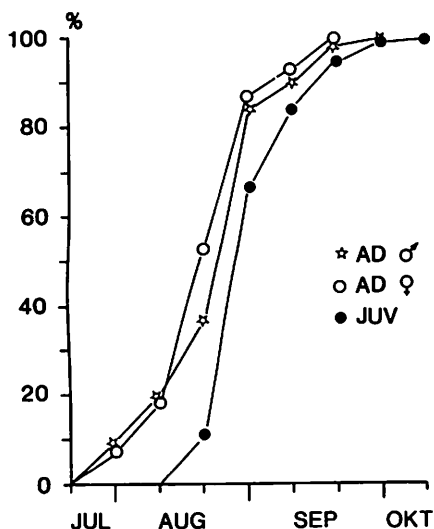
En mörk äldre (2K+) dvärgörn vände den 22 och 26 augusti och sågs insträckande vid Stevns klint den 29 augusti. Tidigare har under perioden noterats en ljus i oktober 1988 och en mörk i augusti 1990.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

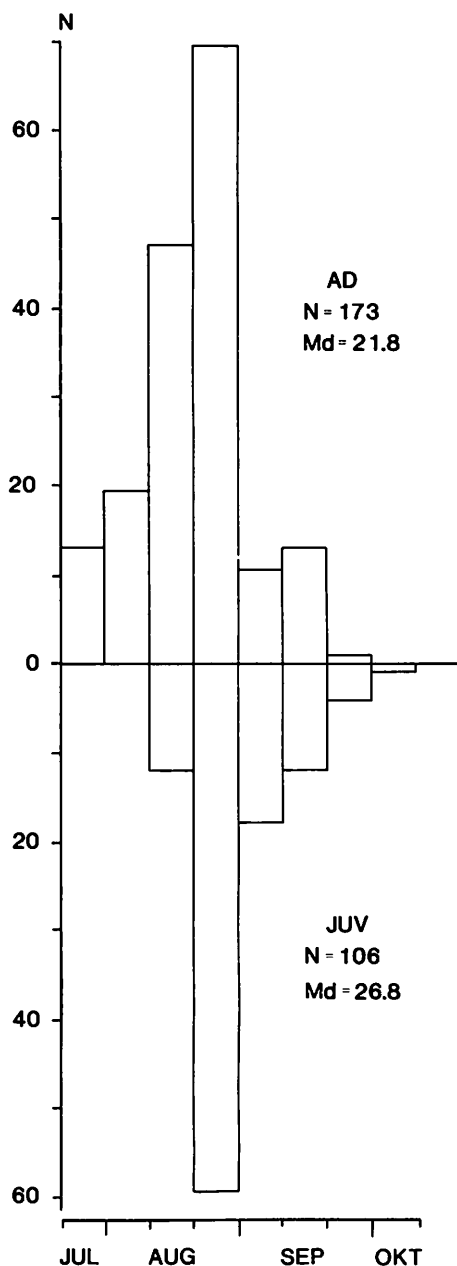
Redan i slutet av juli passerade 13 adulta fiskgjusar, medan den första ungfågeln sikades den 13 augusti. Så tidigt som den 15 augusti sträckte 23 ex och toppen inföll några dagar senare med 53 ex den 21 och 20 ex den 22 augusti. Septembersiffrorna var snarast lägre än tidigare och i oktober noterades endast en eftersläntare den 19. Toppnoteringen torde vara den högsta dagssiffra som någonsin inräknats i Falsterbo och årssumman blev den högsta under sexårsperioden (Tab. 2). Vid Stevns var antalen som vanligt klart lägre än i Falsterbo och årssumman slutade på 148 ex. Dock räknades 49 ex toppdagen 21 augusti. Även vid Hellebäck är fiskgjusen relativt fåtalig men årets 56 sträckande betecknas som ett lågt resultat.

Mediandatum för adulta och juvenila fiskgjusar inföll fem respektive tre dagar tidigare än genomsnittet för de första fem åren, varför häckningen inte verkar ha försenats av den

kyliga senvåren. Däremot var ungfågelsandelen lägre än de höga talen från de två närmast föregående åren (Tab 2). Dock knappast tillräckligt låg för att tala om ett dåligt häckningsresultat. Fiskgjusen verkar för närvarande öka i Skåne med t. ex. 12 par kring Perstorps

Figur 11. FISKGJUSE *Pandion haliaetus*

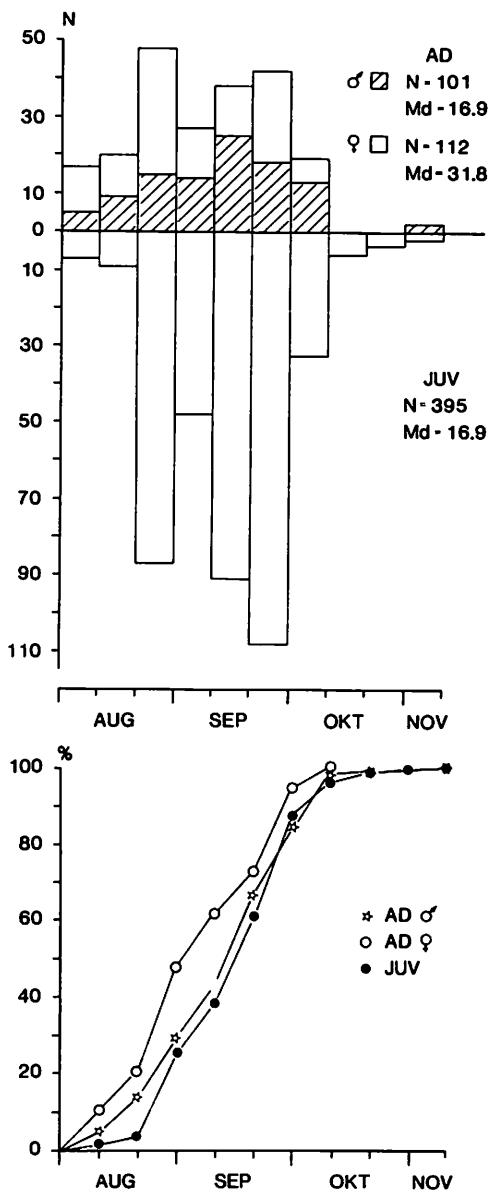
fiskdammar och nya häckningar vid sjöarna i sydost under 1991 (Paul Eric Jönsson muntl.). En generell ökning i sen tid antyds också av de standardiserade räkningarna från Nabben med ett genomsnitt på 71 sträckande 1949-60 (Ulfstrand m. fl. 1974), 75 ex perioden 1973-80 och 107 ex under åttiotalet 1981-90 (Roos 1991B och tidigare).

Efter inledande studier föregående höst separerades i år om möjligt även könen hos de sträckande adulta fiskgjusarna. Vi har för könsbetämning främst tagit hänsyn till allmänstorlek (honan mer långvingad), förekomst av bröstband (generellt tydligare hos honan) och mängden svart på de undre större armtäckarna (bredare svart band hos honan). Sammanlagt könsbestämdes 72 adulta, eller 65 % av de fiskgjusar som kom tillräckligt nära för att identifieras som gamla fåglar. Omräknat erhöles 53 % honor av de adulta vilket tyder på att åldersbestämningen fungerar tillfredsställande. Mediandatum för honorna (19.8) inföll två dagar tidigare än för hanarna i överensstämmelse med flertalet övriga arter.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Goda sträcksiffror från slutet av augusti till slutet av september innebär en betydligt mer utdragen topp jämfört med närmast föregående år då antalen i september var betydligt lägre (Kjellén 1991). Trots många goda dagssummor i slutet av augusti uppnåddes de högsta talen i september med 32 ex den 12:e, 66 ex den 21:e och 41 ex följande dag. Totalt 608 inräknade tornfalkar innebär den hittills högsta summan. Vid Stevens bokfördes 294 inräknade med 45 ex den 21:e och 36 ex 28 september som högsta siffror. De höga antalen i september ledde till att mediandatum för hanar och ungfåglar (men ej för honor) inföll något senare än för tidigare år. Skillnaden mellan könen var härigenom mer uttalad än tidigare, medan den samlade medianen för båda kategorierna adulta inföll 15 dagar tidigare än för ungfågarna. Tidigare år har skillnaderna varit betydligt mindre uttalade.

Trots att årssummorna varierat från 374 till 608 ex har ungfågelsandelen legat relativt stilla mellan årets 65 och 73 % (Tab. 2). Detta visar att höga sträcksiffror inte automatiskt

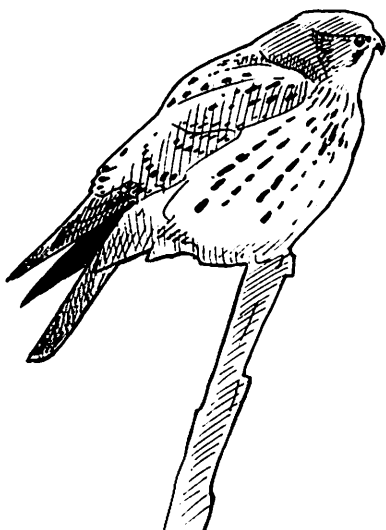

Figur 12. TORNFALK *Falco tinnunculus*

betyder att ungfågelsandelen är ovanligt hög. Man kan också notera att antalet sträckande adulta tornfalkar varierat mellan 105 och 213 under de sex åren. Denna varierande koncentration till Falsterbohalvön styrs sannolikt främst av väderfaktorer. Tornfalksbeståndet i Sverige har beräknats till mellan 2000 och 3000 par (SOF 1990) och även om en mindre

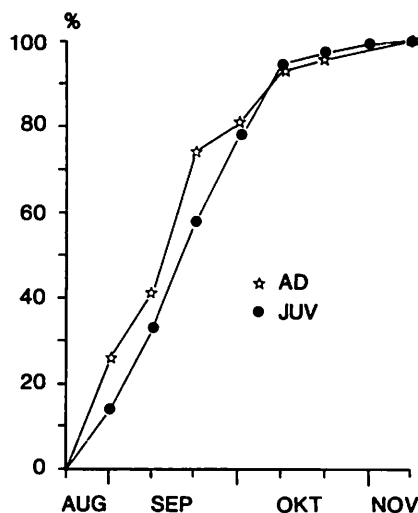
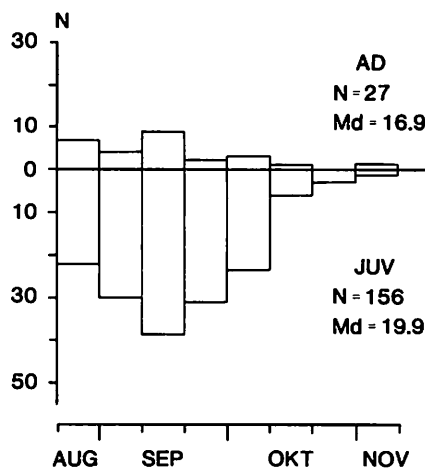
del övervintrar är den andel flyttare som passerar Falsterbo liten.

Honorna dominerade bland de äldre tornfalkarna med 53 %. Detta kan jämföras med 60 % honor året innan då sträcktoppen låg i slutet av augusti och en jämn könsfördelning för de sammanräknade första fem åren.

Stenfalk *Falco columbarius*

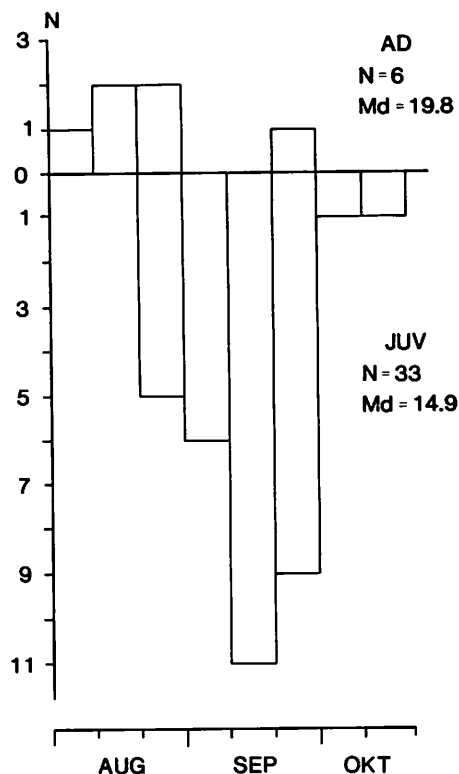
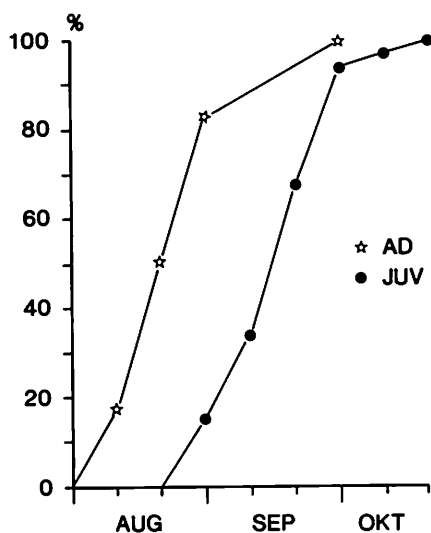
Totalt 183 inräknade stenfalkar innebär det näst lägsta resultatet under perioden (Tab. 2) och vid Stevns sågs endast 47 ex. Detta skulle möjligen kunna tyda på en förhållandevis låg ungproduktion även för denna nordliga art. Som mest iaktogs 15 ex den 5 och 14 ex den 20 september. Sammanlagt bestämdes tre adulta av vardera könet och 21 ungfåglar (Tab. 1), medan majoriteten (51 %) klassades som honfärgade (honor eller ungfåglar). Omräknat erhöles som vanligt en mycket hög ungfågelsandel med 85 procent. Liksom hos tornfalk har denna andel varierat lite under perioden (Tab. 2). De adulta kulminerade tre dagar tidigare än ungfåglarna vilket är mindre skillnad än tidigare. Jämfört med tidigare år kom sträcktoppen relativt tidigt. Till detta bidrog 29 ex redan i augusti, medan antalen i slutet av september-början av oktober var förhållandevis låga. I materialet från de fem första åren uppvisade de adulta honorna ett signifikant tidigare mediandatum än hanarna.

Figur 13. STENFALK *Falco columbarius*

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Efter en successiv ökning i augusti erhöles en relativt sen topp i september. Högsta dagssiffrorna var 5 ex den 12 september. Mediandatum för de adulta inföll något tidigare och för juvenila något senare jämfört med tidigare år. Liksom hos övriga tropikflyttare sträcker de äldre lärkfalkarna bort före ungfåglarna. Årets 39 ex ligger något under medeltalet för de sex åren

Figur 14. LÄRKFALK *Falco subbuteo*

(43 ex), men är ändå den tredje högsta årssumman (Tab. 2). Av totalt tretton insträckande vid Stevns under hösten sågs minst fem ej i Falsterbo. Liksom hos stenfalken dominerar ungfågeln fullkomligt och årets 85 procent ligger mycket nära medeltalet för perioden. Det går därför inte att uttala sig säkert om ungpåproduktionen enskilda år.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

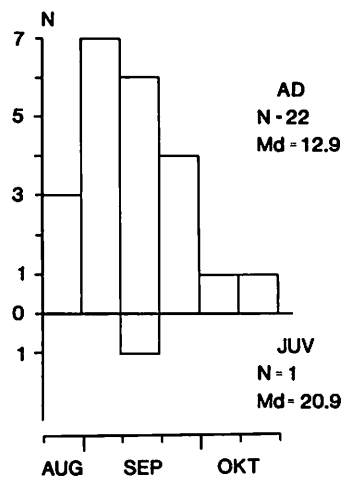
Perioden 30 augusti till 22 september sträckte det pilgrimsfalk under flertalet dagar. Passagen var relativt utdragen och som mest sågs inte mer än 2 ex under tre olika dagar. Totalt bokfördes 23 sträckare vilket ligger nära medeltalet för sexårsperioden som är 22 ex. Vad som främst utmärkte året var den mycket låga ungfågelsandelen. Även om den övervägande majoriteten kunde åldersbestämmas konstaterades endast en juvenil sträckare. Andelen ungfåglar har varierat betydligt mer än för de

mindre falkarna och de hittills bästa åren 1986 och 1989 har kännetecknats av en förhållandevis hög andel juvenila (Tab. 2). I reella tal har mellan 10 och 22 äldre och mellan 1 och 18 ungfåglar iakttagits under sexårsperioden. Årets siffror innebär det i särklass lägsta antalet juvenila, men också det avgjort högsta antalet adulta sträckare. Pilgrimsfalken är en god flygare som inte koncentreras i någon högre grad till lokaler som Falsterbo. En jämförelse med Stevns visar på en ovanligt dålig överensstämmelse. Där sågs endast tre ex under hösten, men av dessa noterades maximalt en i Falsterbo. Vid Hellebäck räknades 6 pilgrimsfalkar vilket är över genomsnittet. Den generella ökningen i de standardiserade Falsterboräkningarna (Roos 1991B) visar dock med stor sannolikhet på en populationstillväxt i Skandinavien. Stora årsvariationer i antalet juvenila skulle kunna spegla häckningsresultatet men väderfaktorer spelar säkert också in.

Liksom tidigare kulminerade de adulta tidigare på säsongen. Mediandatum inföll tre dagar tidigare än motsvarande för de föregående fem åren. Bland de äldre pilgrimsfalkarna utgjorde hanarna 57 procent och även tidigare har dessa dominerat bland de könsbestämda adulta fåglarna. Mediandatum för hanarna inföll 11.9 vilket är en dag tidigare än för honorna. Detta överensstämmer med resultatet för den tidigare femårsperioden där hanarna kulminerade tre dagar tidigare än honorna. Det verkar alltså som om pilgrimsfalken avviker från alla andra arter där könen kan separeras genom att hanarna sträcker före honorna. Materialet från Falsterbo är ännu litet men liknande resultat har publicerats från Texas (Hunt m. fl. 1975). Av årets pilgrimsfalkar uppvisade en adult hane karaktärer för den östliga rasen *calidus*. Även tidigare år har enstaka ljusa falkar av möjligt östligt ursprung noterats i Falsterbo.

Referenser

- Haukioja, E. & Haukioja, M. 1970. Mortality rates of Finnish and Swedish Goshawks (*Accipiter gentilis*). - *Finnish Game Research* 31:13-20.
- Hunt, W. G., Rogers, R. R. & Stowe, D. J. 1975. Migratory and foraging behaviour of Peregrine Falcons on the Texas coast. - *Can. Field-Nat.* 89:111-123.
- Karlsson, L. & Olsen, K. M. 1991. Falsterbo nytt 21 augusti-31 oktober 1991. - *Anser* 30:303-306.
- Kjellén, N. 1988. Ålders- och könsfördelning hos sträckande rovfåglar över Falsterbohalvön höstarna 1986 och 1987. - *Anser* 27:99-116.
- Kjellén, N. 1989. Ålders- och könsfördelning hos sträckande rovfåglar över Falsterbohalvön hösten 1988. - *Anser* 28:1-16.
- Kjellén, N. 1990A. Köns- och ålderskillnader hos flyttande och övervintrande rovfåglar i Skåne. - *Vår Fågelvärld* 49:211-220.
- Kjellén, N. 1990B. Ålders- och könsskillnader hos flyttande rovfåglar över Falsterbohalvön hösten 1989. - *Anser* 29:173-190.
- Kjellén, N. 1991. Ålders- och könsfördelning hos sträckande rovfåglar över Falsterbohalvön hösten 1990. - *Anser* 30:77-100.

Figur 13. PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

- Neideman, C. & Schönbeck, E. 1990. Erfarenheter från 10 års ringmärkning av fångade duvhökar. - *Anser* 29:245-260.
- Newton, I. 1979. *Population Ecology of Raptors*. Poyser, Berkhamsted.
- Pettersson, J. 1991. Sen vår, dålig försommarfå lövsångarungar! - *Calidris* 20:107.
- Roos, G. 1991A. Sträckräkningar vid Falsterbo hösten 1988. - *Anser* 30:1-28.
- Roos, G. 1991B. Sträckräkningar vid Falsterbo hösten 1989 med en sammanfattning av sex *Carduelis*-arters uppträdande 1973-90. - *Anser* 30:229-258.
- Schifferli, A. 1967. Vom Zug Schweizerischer und Deutscher Schwärzer Milane nach Ringfunden. - *Orn. Beob.* 64:34-51.
- SOF. 1990. *Sveriges Fåglar*. 2:a uppl. Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm.
- Sylvén, M. 1987. Verksamheten inom Projekt Glada 1986. - *Vår Fågelvärld* 46:137-143.
- Sölgård, S. & Österby, G. 1989. Höststräcket av bivräk *Pernis apivorus* vid Falsterbo 1977-86. - *Vår Fågelvärld* 48:191-201.
- Tjernberg, M. 1990. *Projekt Bivräk - en kortfattad redogörelse för erhållna resultat 1989*. Sveriges lantbruksuniversitet.
- Ulfstrand, S., Roos, G., Alerstam, T. & Österdahl, L. 1974. Visible Bird Migration at Falsterbo, Sweden. - *Vår Fågelvärld*, Suppl. 8.

Summary

For the sixth year in succession the migration of raptors over the Falsterbo peninsula was studied daily from the beginning of August until mid-November. The results from 1986-1990 have been published earlier (Kjellén 1988, 1989, 1990B, 1991). The purpose is to investigate differences in migration pattern between ages and sexes in the various species. Generally two mobile observers were counting as close to the migrants as possible.

The results from 1991 are presented in Table 1, while Table 2 gives annual totals and the percentage of juveniles for the whole six-year period. In the figures the material for each species is presented in 10-day periods. If the number of identified birds was sufficient, unidentified individuals were divided between age and sex groups in proportion to the percentages of the latter. Adults and juveniles, and sometimes the sexes, have been separated in the figures. The median date (Md) is given for each category together with the number of counted individuals (N). In most cases a cumulative diagram shows the total percentage of various categories having migrated at a certain time.

Adult Honey Buzzards occurred in very low numbers and it now seems clear that the species at the moment is declining in Scandinavia. The percentage of juveniles (18%) was however comparatively high. The Red Kite had another very good season which was reflected in a total of 653 migrants and a high percentage of young birds (80%). A new record number was counted on September 28 when 188 Kites migrated. Most of the adult kites nowadays winter in Scania. Another species which is increasing in Scandinavia is the Marsh Harrier. This year's total of 928 birds is well above earlier figures. The percentage of young has been steadily high all through the period (Table 2). As in most other species where the sexes can be separated the females tend to migrate earlier than the males.

Most raptors seem to have had a rather good breeding season in contrast to most passerines which failed due to the cold and rainy weather in May-June. Only Rough-legged Buzzard, and possibly Merlin and Peregrine showed rather poor results, indicating worse conditions further North. The Hen Harrier had a more average year with a more prolonged migration of adults compared to the previous two years.

Sträckande vråk vid Falsterbo fyr Foto: Bengt Bengtsson

Of thirteen White-tailed Eagles, ten occurred on October 25. The Goshawk continued its increase. A record number of 81 migrants included thirteen adult males but as usual young males dominated clearly. The most common migrant was again the Sparrowhawk (Table 1). Totals and the percentage of young have varied rather little during the six-year period. On the other hand the other common migrant, Common Buzzard, occurred in low numbers. This was at least partly due to a larger proportion than normal crossing the Sound further north, since very high numbers were counted at Hellebäck north of Helsingör on the Danish side. The percentage of juveniles was close to the average for the six years.

Although only a small proportion of the Ospreys breeding in Scandinavia are seen at Falsterbo, the standardized counts there indicate a substantial increase in the population during the 1980:s (Roos 1991B and earlier). This year meant the highest total so far with a record number of 53 on August 21 and a fair amount of juveniles. The Kestrel, like the Sparrowhawk, shows a surprisingly steady

proportion of juveniles over the six years (Table 2). However, the number of adults as well as juveniles varies considerably between the years. The difference in median date between the sexes was larger than earlier although the sex ratio was more even. Hobby occurred in average numbers with a slightly later migration peak than normal, while the Merlin had a rather poor season. The number of Peregrines was average but included the highest number of adults as well as the lowest number of juveniles so far.

A number of rarities during the autumn included Short-toed Eagle, Long-legged Buzzard, Spotted Eagle, Imperial Eagle and Booted Eagle.

Nils Kjellén, Ekologihuset,
S- 223 62 LUND

Teckningar: Peter Elfman

